

det har enhver Mand og Kvinde Adgang til Universitetsforelæsninger. Det er ganske overordentlig sjældent, at nogen Universitetslærer tager Betaling for Universitetsforelæsninger. Enhver kan gaa frit ind og høre dem. Det forholder sig ikke saaledes i Udlandet. I Reglen maa der betales for at faa Adgang til Forelæsningserne, og saa er Adgangen endda forbeholdt dem, der ere Studenter. Adgangen til de engelske Universiteter er saaledes ganske uopnaaelig for alle, der ikke ere Studenter. Nu have de engelske Universitetslærere vist den Liberalisme, at de have sagt: hvis en Mand har fulgt vore Foredrag, saaledes at han har overværet 8—12 Foredragsrækker, saa give vi ham et Vidnesbyrd, som giver ham Ret til at faa Adgang til de almindelige Universitetsforelæsninger. Saa faar han altsaa den Ret, som enhver Mand og Kvinde uden videre har her i Landet. Deraf følger, at det er ganske meningsløst, naar det anføres i den nævnte Skrivelse, at U. Ext.-Bewægelsen gaar ud paa at give Præmier, Certifikater og lignende og afholder Eksamen. Det vilde være ganske meningsløst at gøre det her i Landet, hvor enhver Mand eller Kvinde i og for sig har Ret til at gaa ind og høre alle de Foredrag, der holdes. Hr. Povlsen har altsaa hørt noget om denne U. Ext.-Bewægelse, men har kun faaet fat i de yderste, raa Træk og overser, hvorfor man giver disse Certifikater, nemlig for at aabne Universiteterne for dem, der ikke saaledes som her i Landet uden videre have Adgang til Universiteterne. Men i et Land som Danmark, hvor Adgangen til Universitetet staar aaben for enhver, vilde det være ligefrem vanvittigt at komme ind paa noget saadant. Jeg anfører dette som Bevis for, hvilket Kendskab Hr. Povlsen har til den Ting, med Hensyn til hvilken han optræder som Raadgiver. Dernæst taler han om, at Universitetsudbredelsesbevægelsen hos os formentlig skulde tage Hensyn til det Oplysningsarbejde, der er foregaaet hos os gennem Højskolerne. Ja, Universitetsudvidelsesbevægelsen er som antydnet af det ærede Medlem for Holbæk saaledes i England, at Arbejdere, Købmænd, Præster, Skolelærere, Jurister sidde ved Siden af hinanden og høre paa Foredragene, og herhjemme er det ganske det samme. Ved de Foredrag, jeg har holdt paa Landet, har der været Præster, Skolelærere, et Sted Herredsfogden, Læger til Stede, foruden det almindelige Publikum; er der en Højskole paa Egnen, ser det rimeligt, at ogsaa Høj-

skolelærerne søge Gavn af den Viden, som bringes direkte ud til Befolkningen. Men der er en Mistforstaaelse, der fra først til sidst er kommen ind i denne Sag, og det er, at disse Foredrag skulle konkurrere med Højskolerne. Jeg vil gentage det, fordi det ikke kan blive sagt skarpt nok, at de to Principper, det ene, at Folk skulle forlade Hus og Hjem og opholde sig et halvt Aar paa en Højskole, og det andet, at bringe Kundskaber til Folk, der ikke skulle det, kunne ikke fremkalde Konkurrence paa dette Omraade, naar man ser Sagen rigtig. Saa skriver Hr. Povlsen, at de Forsøg, der ere gjorte her i Landet, ere mislykkede. Hvis Hr. Povlsen havde Kendskab til den Sag, han skriver om, vilde jeg som Medlem af det danske Folketing erklære, at han taler usandt, men da jeg er absolut overbevist om, at Manden mangler Kendskab til den Ting, hvorom han taler, i hvert Tilfælde kun har tredje—fjerde Haands Kendskab til Sagen, vil jeg ikke sige, at det er Usandhed, der er skrevet, men at det atter er et Vidnesbyrd om, hvor letfærdig man kan skrive en Erklæring. Sagen er jo nemlig den, at der er blevet gjort følgende Forsøg. I Stevns er der, saa vidt jeg husker, afholdt 40 à 45 Foredrag af Dr. phil. Pingel, Redaktøren af Tidsskriftet „Frem“, cand. mag. Schiøtt, og mig selv. Endvidere er der i Holbæk Amt i Fjor holdt Foredrag af Dr. phil. Lundbeck, cand. mag. Hertz og i Aar af cand. mag. Rasmussen. Saa er der ikke gjort flere Forsøg i den store Befolkning, i hvert Tilfælde i større Stil. Nu siger Hr. Povlsen, at de ere mislykkede saaledes, at de ikke kunne fortsættes. Hvis Hr. Povlsen havde henvendt sig til mig, inden han udfærdigede sin officielle Skrivelse, vilde han have faaet at vide, at det er saa langt fra at være Tilfældet, at man med stor Beklagelse har maattet opgive Forsøgene af Mangel paa tilstrækkelige Pengemidler. Bønderne i Stevns havde et Aar skrabt vistnok 5—600 Kr. sammen for at faa Forsøget i Gang — det var de Foredrag, der bleve holdte af Dr. Pingel, cand. Schiøtt og mig — og der foreligger skriftlige Vidnesbyrd, som kunne staa til Finansudvalgets eller Ministerens Disposition, hvad Dag det skal være, i hvilket de samme Mænd i Stevns ikke blot for det følgende, men ogsaa senere, ønske Forsøget genoptaget, idet de samtidig bede, om vi ikke kunne skaffe Statsunderstøttelse. Det er nu en 4—5 Aar siden, men jeg svarede nej, at vi vilde forsøge at føre Sagen igennem uden Statsunderstøttelse, ligesom